

Joris van Tol

‘Inheemse planten versterken de biodiversiteit, maar ze moeten het ook goed dóén’

Inheemse planten krijgen steeds meer aandacht in het ontwerp en beheer van de openbare ruimte. Gemeenten en ontwerpers zien ze als een waardevolle manier om biodiversiteit te versterken en het groen beter te laten aansluiten op de omgeving. Toch is het werken met inheemse soorten geen kwestie van simpelweg ‘meer natuur in de stad’. Het vraagt kennis, enig realisme en veel ervaring met vaste planten die zich ook in stedelijke omstandigheden goed houden. Joris van Tol van Griffioen Wassenaar vertelt hoe de kwekerij daarop inspeelt.

Auteur: Marion Lijmbach

‘Inheemse soorten vormen een mooi uitgangspunt bij het samenstellen van beplantingen voor de openbare ruimte, zeker wanneer de focus ligt op het versterken van biodiversiteit,’ zegt Joris van Tol. ‘Maar de herkomst vertelt niet het hele verhaal. Het gaat er uiteindelijk om of een plant vitaal blijft, bloeit en zich staande houdt tussen, bij wijze van spreken, stoepstenen en strooizout.’

Veel inheemse soorten in Nederland zijn gewend aan schrale, zandige grond. Een plant die zich van oorsprong thuis voelt in een duin of beekdal, doet het niet vanzelf goed in een stedelijke berm. ‘Daar is de bodem vaak rijker, droger en vooral warmer. Dat vraagt om aanpassing van soortkeuze, maar ook iets van de manier waarop je de bodem benadert. Een goed bodemonderzoek vooraf en het verbeteren van structuur en doorwortelbaarheid

maken vaak het verschil.’ Daarom teelt Griffioen inheemse vaste planten die niet alleen ecologisch waardevol zijn, maar ook sterk genoeg om stedelijke omstandigheden te verdragen.

Nederlandse herkomst

Griffioen baseert zijn kennis niet alleen op theorie, maar op jarenlange ervaring als kweker van inheemse vaste planten voor de openbare ruimte. Het bedrijf kweekt de planten uit zaden van Nederlandse herkomst die geleverd worden door de Friese inheemse zaden en plantenkwekerij Cruydt-Hoeck. ‘Planten die hier zijn opgekweekt, sluiten beter aan bij ons klimaat en onze daglengte. Dat maakt ze vitaler. Ze groeien compacter, zijn beter bestand tegen droogte en houden hun kleur langer vast. Het draait om de juiste balans tussen ecologie en toepasbaarheid. We zoeken planten die iets bijdragen én blijven staan als het tegenzit.’

Andere manier van denken

De toepassing van inheemse vaste planten vraagt om een andere manier van denken dan het ontwerpen met het meer gestileerde vasteplantenconcept GreentoColour. Waar daar het beeld grotendeels vastligt, ontwikkelt een inheemse beplanting zich. 'Je ontwerpt als het ware een levend systeem. Sommige soorten nemen toe, andere verdwijnen. Dat hoort erbij.'

In de voorbereidende fase besteedt Griffioen veel aandacht aan standplaats, bodem en de juiste plantcombinaties. 'De bodem bepaalt uiteindelijk hoe goed planten zich kunnen ontwikkelen,' aldus Van Tol. 'Een luchtige, goed doorwortelbare ondergrond met voldoende organische stof is essentieel. Zonder gezonde bodem geen gezonde beplanting.'

'Daarnaast combineren we planten die samen een bijna jaarronde bloeihoog vormen.' Opdrachtgevers en uitvoerders kunnen rekenen op praktische ondersteuning. Griffioen levert niet alleen de planten, maar ook beplantingsplannen, voorbeeldvakken en advies over aanleg en onderhoud.

Beheer met gevoel voor balans

Een beplanting met inheemse soorten leeft,

en dat betekent dat het beeld steeds iets verandert. 'Bij GreentoColour weet je precies hoe het vak er over twee jaar uitziet,' zegt Van Tol. 'Bij Living Landscape en de Bloomingfields-vasteplantenmatten ligt dat opener. Dat vraagt vertrouwen in het proces én in de kennis van de mensen die het beheren.' Dat beheer hoeft niet ingewikkeld te zijn. Een goed samengesteld vak kan met één maaibeurt in het voorjaar toe. 'Waar soorten te dominant worden, adviseren we een extra maaibeurt in juli of augustus. Zo houd je het evenwicht en blijft het vak bloeien.'

Metten van de biodiversiteit

Inheemse beplanting heeft ecologische waarde. Voor het versterken ervan werkt Griffioen samen met BeeGrateful. Dit is een organisatie die bijenhôtels ontwikkelt en het aantal en de soorten wilde bijen monitort. In verschillende gemeenten worden vasteplantenprojecten gecombineerd met deze bijenhôtels, zodat het effect op biodiversiteit meetbaar wordt.

Op sommige locaties zijn de bijenhôtels zelfs al geplaatst vóórdat de beplanting werd aangelegd. Met deze nulmeting wordt eerst vastgesteld welke bijensoorten aanwezig zijn, daarna hoe de samenstelling en aantallen

veranderen zodra de planten tot bloei komen. De monitoring richt zich onder meer op twaalf wilde bijensoorten die gelden als indicator voor basiskwaliteit natuur.

Van Tol: 'De resultaten laten zien dat het aantal bijensoorten na de aanplant toeneemt en dat vakken met inheemse vaste planten niet alleen insecten, maar ook vogels en vlinders aantrekken. Mooi toch. Daarmee wordt ook letterlijk zichtbaar wat inheemse beplanting in de praktijk doet.'

Inheemse planten binnen de concepten van Griffioen

De groeiende aandacht voor inheemse planten sluit aan bij Griffioens bredere visie. Living Landscape draait grotendeels om biodiversiteit, met een groot aandeel inheemse soorten. De Bloomingfields-vasteplantenmatten combineren een natuurlijk beeld met direct resultaat en eenvoudig beheer. Met de plantpakketten kunnen opdrachtgevers zelf aanplanten met sterke, deels inheemse soorten.

Griffioen Academy

Via de Griffioen Academy deelt het bedrijf kennis over beheer, maaifrequentie en monitoring. 'Als je weet hoe een vak zich ontwikkelt, kun je het onderhoud veel beter sturen,' zegt Van Tol. Een van de onderdelen van de Academy is de workshop over toepassing van inheemse planten. 'Hierin laten we zien hoe je soorten kiest die passen bij de plek en hoe je met kleine aanpassingen in beheer een groot verschil kunt maken. Het is vooral bedoeld om mensen vertrouwen te geven in het werken met inheemse vaste planten.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!